

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorúmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferentia LXIII. Quæ sit bonitas & malitia moralis ex objecto ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

CONFERENCE LXIII.

Quæ sit bonitas & malitia moralis ex
objecto?

100. **R**ESOLUTIO : Actus humanus accipit
suam bonitatem aut malitiam essentialem
ac specificam ab objecto bono vel malo cognitò ;
bonitate quidem directè, malitia verò indirectè vo-
luntà ac intentà. Comm. cum D. Thom. 1.2 q. 18. a.
2. & Scot. quodlib. 18. a. 2.

Explicatur : dicitur I. *Bonitatem aut malitiam
essentialem.* Quia sicut omnis actus in naturalibus
accipit primariò suam essentialem & specificatio-
nem ab objecto, in quod tendit ; ita etiam
omnis actus humanus & moralis in esse mo-
rali, seu quatenus conformis vel difformis est
rectæ rationi, hanc suam moralem essentialem ac
specificam bonitatem aut malitiam primariò sumere de-
bet ab ipso objecto, quod in se bonum aut malum,
conforme vel difforme est rectæ rationi : adeò, ut
si objectum bonum (utpote Eleemosyna) sit cer-
ta quadam habitudine conformitatis ad rectam ra-
tionem vel legem, etiam actus circa illud objec-
tum moraliter bonus erit, in certa quadam specie
virtutis, puta dare Eleemosynam, in specie mise-
ricordiæ. Econtrà si objectum malum sit certa
quadam dissonantiâ ad rectam rationem vel le-
gem, etiam actus circa tale objectum malus erit in
tali specie : ut furtum in specie injustitiæ. Unde
actus humani alii dicuntur *boni vel mali intrinsecè
& ex objecto* ; ut amare Deum & proximum : quia

H 5

ex

ex natura & objecto suo naturalem conformitatem habent ad rectam rationem, seclusa etiam omni lege, Et licet etiam legibus præcipiantur, non tamen ideo boni sunt, quia præcipiuntur; sed ideo præcipiuntur, quia boni sunt. Econtrà odium Dei vel proximi sunt *actus intrinsecè mali & ex objecto*; quia ex natura & objecto suo habent naturalem deformitatem adversus rectam rationem, seclusa etiam omni alia lege. Et licet etiam legibus prohibeantur, non ideo tamen mali sunt, quia prohibiti, sed ideo prohibiti, quia mali sunt. Alii *actus dicuntur boni vel mali ex obligatione legistarum*, & sumunt suam bonitatem vel malitiam ex objecto per accidens, seu ratione legis per accidens supervenientis tali materiæ; ideoque præcisè boni sunt, quia præcipiuntur: aut mali, quia prohibentur: v.g. die jejunii abstinere à carnibus est bonum, & comedere carnes est malum. Unde fit, quod *actus per se & ex objecto mali (cæteris paribus) semper graviora peccata sint, quàm actus mali ex sola prohibitione legis.* Ita P. Marchant. *Tribun. p. 1. Tract. 3. tit. 3. q. 2.*

101. Dicitur II. *Ab objecto bono vel malo cognito, cum nihil possit fieri volitum, nisi præcognitum.* Verum quoad volitum bonum, & malum hoc est discrimen. Ad hoc enim, ut actus sumat bonitatem ab objecto bono & honesto cognito, debet objecto esse volitum, ut bonum & honestum, non autem ut utile vel delectabile; aliàs eo ipso deperderet actus bonitatem. At contrà, ad hoc ut actus sit malus ex objecto, non est necesse, ut tendat in objectum ut malum vel inhonestum; sed

suffici

sufficit velle objectum, quod de facto proponitur malum, inhonestum vel turpe, tametsi voluntas præscindat excludat, imò nolit ipsam malitiam vel turpitudinem: quia eò ipso, quo voluntas vult actum circa objectum delectabile vel utile, convincitur etiam velle malitiam & turpitudinem peccati annexam. Ratio utriusque partis est, quia bonum est ex integra causa, malum autem ex quolibet defectu.

CONFERENTIA LXIV.

De bonitate & malitia morali ex fine.

102. **F**inis est id, cuius gratiâ aliquid fit: alius finis operis sive intrinsecus, ad quem ipsum opus vel actus ex natura sua ordinatur; ut dare eleëmofynam pauperi, miserix corporalis sublevandæ gratiâ: furari habendi gratia, &c. Alius est finis operantis & extrinsecus, quem operans pro arbitrio operi præstituit; ut dare eleëmofynam propter vanam gloriam, studere ob honores consequendo.

RESOLUTIO: Actus humanus sumit suam bonitatem & malitiam, internus quidem primariam & specificam: externus verò secundariam & accidentalem tantum à fine propter quem fit: Ita communissima.

Ratio est: quia universaliter omnis actus accipit suam specificationem, non tam ab objecto materiali, in quod tendit, quàm potius ab objecto formali seu motivo, sub quo tendit in objectum materiale: atqui finis intentus est verissimè objectum, & motivum formale, secundum quod & propter quod

quod